

Motion till riksdagen 2016/17:3645

av **Aron Emilsson m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2016/17:116 Kulturarvspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktning för kulturarvspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om justeringar i den museilag som regeringen har föreslagit och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett faddersystem för kulturarvsföremål och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Världskulturmuseet i Göteborg och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtida bedömningar på museiområdet, bl.a. när det gäller bidraget till Statens försvarshistoriska museer och ansvaret för transporthistoriska museer, att denna form av bedömningar måste passera riksdagen för beslutsfattande och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anpassning till EU-rätten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det kyrkliga kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i kulturmiljölagen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella minoriteter och det samiska folket och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansieringen av regeringens förslag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regeringens konsekvensanalys och anser att en ny konsekvensanalys bör genomföras och tillkännager detta för regeringen.

Inledning och inriktning för kulturarvspolitiken

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. På det fundamentet vilar också vår syn på kultur och kulturpolitik. För oss spelar kulturen en central roll för sammanhållning och hållbar utveckling för nationen. Kulturen är en byggsten och en bärande balk för hur stabilt vi lyckas upprätthålla tillit och välfärd, mellan människor och till myndigheter och institutioner.

Kultur är kittet som binder samman det svenska majoritetssamhället och väver in invandrare i vår kollektiva gemenskap och det kollektiva minnet. Kultur är odling som får oss att växa som människor och som behöver gro i storstad och landsbygd för att bilda gemensamma referenspunkter och låta hela Sverige leva – stad och land, hand i hand. Kultur är trygghet och tradition, levande odling och ambition. Sociala koder som förenar och särskiljer. Seder och bruk som tecknar en bild av vilka vi är. Landskap, artefakter och miljöer som gemensamt bildar det kollektiva minnet av vårt förflutna. Sammantaget förmedlar alltsammans bilden av Sverige och svenskheten – från äldre generationer till nu levande i förvaltande för morgondagens medborgare.

Sverigedemokraterna välkomnar i grunden en kulturarvsproposition som sätter kulturarvets värde på agendan, vilket vi länge framfört i den politiska debatten. För vårt parti är det centralt att synliggöra och tillgängliggöra vårt gemensamma kulturarv. Kunskap om kultur och historia skapar engagemang, leder till trygghet i mötet med andra kulturer och bidrar inte minst till den sociala tillväxten med målet om ett starkt socialt kapital. Flera av våra insatser syftar till att knyta samman det som i ett klivet land glider isär: invandrare och majoritetssamhälle, unga och äldre, stad och land, historia och framtid. Vi sammanfattar det i begreppet Sverigesamlingen.

Det är inte bara sammanhållningen mellan nu levande svenskar, stad och land, minnen och framtid som behöver stärkas, utan också det historiska bandet mellan det som tidigare generationer lämnat efter sig i form av miljöer och artefakter, vilket vi har ett ansvar för att förvalta för morgondagens släktled. Det är viktigt att trygga och vårda. Som steg på vägen i strävan efter att trygga det svenska kulturarvet, det kollektiva minnet och den nationella och lokala identiteten runt om i landet förordar vi en kraftig utökning av stödet till bevarandet, underhållet och levandegörandet av det svenska kulturarvet och har lanserat en rad finansierade åtgärder för att värna, vårda och visa Sveriges historia.

Det är uppenbart att regeringen i kulturarvspropositionen förordar en ny inriktning för kulturarvspolitiken, präglad av ett ideologiskt raster av kulturell relativism och nationell självförnekelse. Man framför ofullständiga och felaktiga analyser och särskilt allvarsamt: monterar ned de skrivningar som stadgar att Sverige har ett nationellt kulturarv värt att vårda. Det är, utöver enfaldigt, mycket problematiskt för samhällets långsiktiga hållbarhet.

Regeringen skriver i propositionen att en stor arbetskrafts- och flyktinginvandring till Sverige bidragit till en upplevelse av ökad kulturell heterogenitet i befolkningen. Att så är fallet är snarare ett faktum än en upplevelse och har starkt bidragit till ett svagare socialt och kulturellt kapital. Regeringen erkänner att en kulturell mångfald medfört problematiska konsekvenser för den generella kunskapsutvecklingen och vad som lärs ut gällande exempelvis litteratur och historia. Ett sätt att öka den historiska kunskapen och likvärdigheten kulturellt är att införa en kulturkanon i Sveriges skolor, något Sverigedemokraterna länge förespråkade, men som regeringen konsekvent avstyrker.

Det är vidare uppenbart att regeringen i flera avseenden presenterar mycket problematiska och delvis felaktiga analyser. Man menar t.ex. att kulturarv är ständigt föränderligt och öppet för omtolkningar. Kultur och delar av det kulturella arvet är förvisso föränderliga då de odlas, brukas och traderas. Samtidigt är det fundamentalt att slå fast att kulturarvet består av både å ena sidan givna bevarade artefakter och minnen, som förvisso kan omtolkas utifrån nya belagda forskningsrön men som är historiska spår i sig, och å andra sidan arv som lever och utvecklas.

Regeringen för i propositionen ett mycket motsägelsefullt och osammanhängande resonemang om vad man definierar som kulturarv, vilket blir problematiskt. Detta kommer till uttryck då man anför att det nästan samtida kan definieras som kulturarv bara det betraktas och används som sådant av människor. Samtidigt uttrycker man att även om nästintill vad som helst har potential att bli kulturarv är inte allt kulturarv utan någon form av avgränsning måste göras. Sverigedemokraterna delar den bedömningen, men menar att regeringens argumentation i det här avseendet är väldigt otydlig. Det finns möjligheter till definitioner och avgränsningar och utan dessa försvåras förvaltning, regelverk, praktiska prioriteringar och fördelningen av ekonomiska medel och stimulanser. Det vilar också ett stort värde i att förmedla vad som t.ex. är unikt kulturarv för Sverige, vilket stärker såväl det sociala kapitalet som den kulturella gemenskapen. Otydlighet skapar vilsenhet, medan förståelse för rötter och sammanhang skapar trygga individer.

Kulturarvets värden

Regeringen beskriver kulturarvet som något som kan ställa grupper mot varandra, detta genom att påstå att olika grupper inte känner tillhörighet till vårt kulturarv av olika anledningar. Snarare menar vi att kulturarvet kan få hela nationen att samlas, samverka och finna gemenskap.

Sverigedemokraterna har ett flertal gånger påtalat att det finns människor i vårt samhälle som inte känner tillhörighet. Genom att lära sig vår historia och få kunskap om vårt gemensamma kulturarv och vilka värderingar vi har, lär vi oss vilken plats i den gemensamma tillhörigheten som kan förväntas av oss. Vi behöver kultur för att inte bara överleva, utan för att leva ett fullgott liv. Vi behöver kultur för att det binder oss samman och där har kulturarvet en central roll.

I 2016/17 års förslag till statsbudget presenterade Sverigedemokraterna en satsning inom det här området som vi ser att regeringen tagit intryck av. Det är glädjande och bra att regeringen i någon mån insett vikten av att känna till sin lokala förankring genom historiska perspektiv. Vår satsning kallar vi för kulturlotsar och handlar om just det. Vi är ett parti som menar allvar med att kulturen är en central del av livet, politiken och samhällsbygget. I Sveriges kommuner finns generellt sett ett antal viktiga kulturinstitutioner såsom kulturskolor, bibliotek och inte sällan ett varierat föreningsliv. Alla dessa olika former av verksamheter fyller ett viktigt syfte och utför viktig kulturell och bildande verksamhet. Samtidigt saknas det i dag en funktion som har till uppgift att synliggöra, marknadsföra och samordna den lokala kulturen och kulturarvet till att bli gestaltade, förmedlade och utövade i kommunens verksamheter och föreningsliv. För att stärka invandrades integration i det svenska samhället, kommunernas utveckling, invånarens relation till sitt lokala kulturarv och det sociala kapitalet har Sverigedemokraterna därför lanserat kulturlotsar och Sverigecenter – en landsomfattande kulturpolitisk reform för integration och vitalisering av kulturlivet.

Runt om i Sveriges kommuner bör det finnas en lokal kulturlots, en funktion som har till uppgift att samla in, marknadsföra och samordna hur man inom skola, äldreomsorg, kulturskola, bibliotek och civilsamhälle etc., kan använda det lokala kulturarvets olika former för kunskapsförmedling, konstnärligt utövande och inte minst för att trygga och stärka relationen till lokal historia och gemenskap. Till skillnad från regeringen har vi konkreta förslag på hur man tar vara på kulturarvets värde.

Museer och museilag

I propositionen framför regeringen en djupt ideologisk syn på museiverksamheten. Regeringen skriver att museerna ska bidra till önskvärd samhällsutveckling och att museerna ska granska och utmana den som har makten för dagen. Regeringen anför även att alla ska kunna hitta något som är angeläget och alla ska kunna känna ett ägarskap till det gemensamt förvaltade kulturarvet. Enligt Sverigedemokraterna ska inte museerna primärt söka bidra till en önskvärd samhällsutveckling eller söka utmana den som har makten för dagen. Det är inte heller centralt huruvida den publika verksamheten känns ensidigt inriktad över tid eller att förbjuda kommunala beslutsfattare från att fatta beslut om att visa upp föremål från orten. Utgår museernas berättande från evidensbaserad forskning baserat på materiella eller immateriella vittnesmål undergräver det museernas trovärdighet om dessa samlingar ska förvaltas utefter de ideologipolitiska mål som satts upp för verksamheten eller om avsikten är att museerna ska bidra till en önskvärd samhällsutveckling. Regeringen gör sig här skyldig till att söka styra museiverksamheten ideologiskt, samtidigt som man försöker hävda att deras avsikter är motsatsen. För att ett kunskapsbaserat museiväsen ska fokusera på saklig förmedling av information, som utgår från vittnesmål som i de flesta fallen museet själv bevarar för eftervärlden, bör man inte sträva efter att bidra till samhällets utveckling eller att delta i den politiska debatten. Därför ska inte museerna, som regeringen skriver, söka granska, kritisera och utmana den som har makten för dagen. Det är tredje statsmaktens roll.

Sverigedemokraterna är positiva till att regeringen väljer en annan definition av museum än den definition som föreslogs i museiutredningen. Museiutredningens definition av museum inkluderade inte museernas samlingar utan vi anser att samlingarna är en hörnsten i museernas verksamhet och anser således att regeringens förslag är bättre än utredningens förslag.

Regeringen menar att en ny museilag är nödvändig för att säkra museernas oberoende i framtiden. Även Sverigedemokraterna kan se fördelarna med att lagstadga att museernas verksamhet ska vila på vetenskaplig grund. Det är av yttersta vikt att ogrundade påståenden om våra förfäder, våra omgivning eller andra områden, som är utgångspunkt för museiverksamhet, inte sprids av offentliga institutioner. Särskilt med tanke på den ideologisering som regeringen ger uttryck för i propositionen. Även om en museilag inte kan förhindra att ett museum sprider inkorrekt information är det viktigt att fastslå att all information museer sprider ska vara evidensbaserad i den mån det är möjligt. På s. 98 i propositionen uttrycker regeringen följande: ”Att museerna ska främja kunskap innebär att de utifrån sina specifika resurser, i form av samlingar de förvaltar, egen kunskapsuppbyggnad och förmedlings-möjligheter, ska bidra till kunskap i samhället i stort.”

För att förtydliga att museerna bör vila på vetenskaplig grund, och att den information som förmedlas först och främst ska utgå från samlingarna eller annat insamlat material som ligger som för museets verksamhet, bör innebörden av ovanstående skrivning föras in i lagtexten. Likaså bör meningen på s. 102 om att all utåtriktad verksamhet på museerna ska ta sitt avstamp i sakkunskap föras in i lagtexten. Även om regeringen anger i propositionen hur lagtexten ska tolkas, anser vi propositionstexten vara tvetydig i frågor rörande saklighet och vetenskaplig grund med tanke på regeringens ideologiska skrivningar. Därför bör en större emfas läggas på ett vetenskapligt tillvägagångssätt i lagtexten. Detta bör föras in i den föreslagna lagens 8 § om kunskapsuppbyggnad.

Ett ändamål om att förmedla fri åsiktsbildning blir överflödigt; eftersom museerna är kunskapsinstitutioner stärker de den fria åsiktsbildningen genom sin kunskapsförmedling. Rättsstaten och beslutsfattarna har till uppgift att säkra den fria åsiktsbildningen. Museernas uppgifter är att förärva, förvalta, bevara, undersöka och förmedla immateriella och materiella vittnesbörd om människan och dess omvärld. Ska de göra detta vetenskapligt bör de inte ta hänsyn till åsiktsbildning över huvud taget. Skrivningen om fri åsiktsbildning i lagtextens 4 § bör således tas bort.

Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom regeringens förslag om aktiv samlingsförvaltning. Dels för att även om sannolikheten för missbruk är låg innehåller lagen inte några sanktionsmöjligheter om ett museum mot förmodan aktivt skulle sabotera kulturarvsföremål. Dels för att destruktion av föremål är en oåterkallelig gärning som kan få ödesdigra konsekvenser för framtidens historieskrivning oavsett hur sällan destruktion av ett föremål äger rum. Vi förespråkar i stället gallring utefter rådande principer. Detsamma gäller fyndfördelningen och den fulla förfoganderätten över nya fynd som mottas. Utöver det vill vi utreda ett system som möjliggör att föremål som gallras omhändertas av privatpersoner eller olika institutioner i en sorts fadderskap. Det skulle ge fler möjligheten att komma i kontakt med kulturarvsföremål, även om föremålet är av ringa ekonomiskt värde, för stunden anses ha en låg marginalnytta för museerna och i dagsläget tillför väldigt lite till vår förståelse och kännedom rörande vårt historiska arv, samtidigt som de avlastar museernas ständigt växande magasin. Vi föreslår att en utredning om denna form av föremålsvård och föremålsfadderskap tillsätts.

Sverigedemokraterna vill tydliggöra att beslut i dessa frågor ska fattas av riksdagen, och att detta gäller i frågor där regeringen uttrycker att den avser att återkomma med en framtida bedömning så som kring ansvaret för bidragsgivningen till försvarshistoriska museiverksamheter eller ansvaret för transportmuseerna. Sverigedemokraterna har sedan en tid tillbaka förespråkat en nedläggning av Världskulturmuseet i Göteborg. Framför allt för att Världskulturmuseet i Göteborg är grundat i ett politiskt syfte och har en ideologisk inriktning snarare än kunskapsbaserad. Museer bör inte ha politiska mål utöver att vara kunskapsinstitutioner; de ska alltså inte verka för att bevara mångkulturen eller söka motverka främlingsfientlighet. Flera av världskulturmuseerna bedriver bra och nyanserad verksamhet genom att berätta om andra kulturer utefter de samlingar de har.

Om Världskulturmuseernas utställningar och historieskrivning utgår från sakkunskap och evidensbaserad forskning på deras materiella och immateriella samlingar blir verksamhetsmål om att förebygga främlingsfientlighet överflödigt och riskerar enbart att sänka verksamhetens trovärdighet som kunskapsinstitution. Det är genom att förmedla korrekt information om andra kulturer som museerna kan bidra till

ökad förståelse för dessa kulturer genom att de berättar om deras kulturers historia. Om syftet är att öka svenska folkets kunskap om andra kulturer görs det bäst genom korrekt förmedling av information, och förmedlas korrekt information behövs inget mål om att stävja främlingsfientlighet. Bildning om andra kulturer och deras historia stärks om målet för verksamheten är strikt kunskapsbaserat.

Samlingar och kulturföremål

Samlingar av materiellt och immateriellt slag i form av t.ex. ting, artefakter och minnen och nedteckningar, är en väsentlig del av kulturarvet och utgångspunkten och kärnverksamheten vid museer och arkiv. Vården, förvaltandet och förmedlandet av samlingar är därför avgörande.

Vad gäller utförelse av kulturföremål föreslår regeringen en anpassning till EU-rätten på området. Det innebär vissa förändringar i kulturmiljöförordningen och kulturmiljölagen. Sverigedemokraterna anser att regeringens argumentation för förändringar av lagstiftningen i det här avseendet är undermålig och motiveringen svag. En anpassning till EU i det här avseendet är varken önskvärd i sig eller skäl nog för den förändring som föreslås. Vad gäller utförandet av kulturarvsföremål ur landet bör inte svensk lagstiftning på kulturarvsområdet ta hänsyn till EU-rättens regelverk om fri rörlighet för varor och tjänster. Det är regel att när det kommer till kulturområdet får ingen ytterligare harmonisering ske och det ska stå klart att kulturfrågor är en nationell angelägenhet.

Kulturmiljön

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till regeringens förslag om att ge berörda myndigheter i uppdrag att utarbeta vägledande strategier för kulturmiljöfrågor. Samtidigt är vi oroade över att man i propositionen anger att detta i sin helhet ska klaras av inom ramen för befintliga resurser. Att regeringen vill införa en strategi för statens förvaltning av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter är i grunden också vällovt. Samtidigt är det ett förslag som inte ligger i linje med regeringens hantering av Statens fastighetsverk (SFV) för övrigt och därför riskerar att bli ett luftslott av intentioner utan finansiering. Regeringen för nämligen ett osammanhängande resonemang om hyror och hyser en förväntan om att SFV på sikt ska öka sina intäkter. Samtidigt anför man att statliga hyresgäster i dag står för 75 procent av hyresintäkterna. Ytterst handlar det alltså om statliga utgifter och intäkter åt båda håll. Det är överlag uppenbart att regeringens hantering av de statliga kulturfastigheterna är undermålig och att man har låga ambitioner och bristande förståelse för bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter med tanke på halveringen av SFV:s anslag i budgetpropositionen. Detta är något man inte verkar ha för avsikt att återställa eller kompensera.

För vård, förvaltning och trygghet av Sveriges kulturmiljöer föreslår Sverigedemokraterna sedan tidigare en särskild fond dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör kulturarvet. En del av det här är också att svenskt kulturarv bör förmedlas och nå de miljöer som i dag står längst ifrån det, såsom

de förorter som utgör parallellsamhällen till det svenska. Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv. Något som blir alltmer angeläget i tider av politisk historierevisionism och förringandet av den svenska nationella identiteten.

Vi stärker i vår budget även medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse, bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer. Vad gäller kulturmiljön anslår vi fortsatt generellt ökade medel till kulturmiljövården och riktade medel till Riksantikvarieämbetet för ett fortsatt och intensifierat arbete med att i olika former verka för att kartlägga, förebygga och begränsa skadorna på kulturlämningar i den svenska skogen.

Kyrkliga kulturminnen

Svenska kyrkans, den svenska nationens och den svenska statens historia är intimt sammanflätade. Under århundradenas lopp har man ömsesidigt påverkat varandra, såväl materiellt som immateriellt. Reformationen av kyrkan blev i Sverige relativt mild, vilket haft en inverkan på kristna seder såsom bevarandet av namnsdagar, prästernas klädsel, klockringningsseder och kyrkorummens utsmyckning. Utformningen av kristna byggnader och miljöer såsom kyrkor, klockstaplar och gravplatser har särdrag som nästan bara kan hittas i Sverige. Kyrkomusiken och folkmusiken har haft en ömsesidig påverkan på varandra.

Sverigedemokraterna menar att staten och den svenska kyrkan har ett gemensamt intresse i att bejaka kyrkans roll som kulturbärare och kulturvårdare. Det immateriella kristna kulturarvet likväl som kyrkans materiella kulturskatter i form av konstföremål och historiska artefakter bör i största möjliga utsträckning vårdas och göras tillgängliga för allmänheten. Som ett led i denna strävan driver Sverigedemokraterna sedan tidigare ett förslag om att Svenska kyrkan i samarbete med staten bör undersöka förutsättningarna att inrätta ett nationellt kyrkohistoriskt museum.

Kyrkomusiken och körsången, som har en stor utbredning i vårt land, fyller ett både andligt, socialt och kulturbevarande syfte och vittnar om att det jämte de materiella kulturvärdena finns stora immateriella värden att vårda, förvalta och förmedla.

Det är av stor vikt att så många gamla bygdekyrkor som möjligt kan bevaras som just kyrkor, och Sverigedemokraterna anser att det finns behov av att kraftigt förstärka den kyrkoantikvariska ersättningen och få till stånd en högre nivå och ett mer generöst regelverk. Vi tillför därför anslaget betydande medel årligen under mandatperioden, jämfört med regeringens föreslagna budget. Utöver en generell ambitionshöjning gällande basverksamheten syftar ökningen särskilt till att möjliggöra insatser för bevarande av det kyrkoantikvariska arvet i en bredare ambition, såsom det immateriella kyrkliga kulturarvet och förbättrad vård, och tillgängliggörande av äldre kulturhistoriska inventarier.

Förslag till ändringar i kulturmiljölagen

Regeringen föreslår ett antal ändringar i kulturmiljölagen. Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom alla ändringsförslagen och redogör nedan för hur vi anser att

kulturmiljölagen bör formuleras. I förhållande till regeringen föreslår vi följande ändringar.

2 kap. 17 §

Riksantikvarieämbetet får genom fyndfördelning överlåta statens rätt till fornynd på ett museum som åtar sig att *vårda och förvalta* det i framtiden på ett tillfredsställande sätt.

4 kap. 11 §

I vården av en begravningsplats ska dess betydelse som en del av *vår* kulturmiljö beaktas. Begravningsplatsen ska *vårdas* och underhållas så att dess kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas.

5 kap.

1 § Kulturföremål som kan antas ha funnits i Sverige i minst 75 år och eller som kan vara av stor betydelse för kulturarvet får inte föras ut ur landet utan särskilt tillstånd.

2 § Med svenska kulturföremål avses föremål som är eller kan antas vara framställda i Sverige eller i ett annat land av en svensk.

Med utländska kulturföremål avses föremål som är framställda i ett annat land av annan än en svensk.

De gränser som Sverige hade den 1 juli 1986 är avgörande vid bestämmandet enligt lagen om ett föremål ska anses vara ett svenskt kulturföremål.

10 § Tillstånd ska ges, om föremålet inte är av stor betydelse för *det nationella* kulturarvet.

11 § Även om ett föremål är av stor betydelse för det nationella kulturarvet ska tillstånd till utförsel ges om

1. ägaren flyttar från Sverige för att bosätta sig i ett annat land,
2. föremålet genom arv, testamente eller bodelning har förvärvats av en enskild person som är bosatt i annat land,
3. föremålet förs ut ur landet av en offentlig institution här i landet eller en institution som får bidrag av stat, kommun eller landstingskommun och det ska föras tillbaka till Sverige,
4. föremålet förs ut av en enskild person för att användas i samband med offentlig kulturverksamhet och det ska föras tillbaka till Sverige, eller
5. föremålet tillfälligt är i landet.

Även om ett föremål är av stor betydelse för det nationella kulturarvet får tillstånd till utförsel ges om föremålet förvärvats av en institution i utlandet.

16 § Även om ett kulturföremål är av stor betydelse för det nationella kulturarvet, får regeringen, om synnerliga skäl föreligger, medge att föremålet förs ut ur landet.

Regeringen väljer i propositionen att byta ut ordet *vårda* mot *förvalta* i 2 kap. 17 § kulturmiljölagen. Genom att man gör detta får lagen en helt annan innebörd som riskerar att straffa dagens och nästkommande generations arv. Att förvalta ett föremål måste inte betyda att man ska vårda det. Att vårda ett föremål innebär däremot att man förvaltar detta, oavsett skick, för att säkerställa att det inte riskerar att förstöras eller lämnas i oönskade händer. Vi hade önskat att man från regeringens sida valde både *vårda och förvalta* i lagtexten för att poängtera och tydliggöra betydelsen av kulturarvens tyngdvikt i samhället.

I 4 kap. 11 § samma lag väljer regeringen att ta bort definitionen av vem kulturmiljön tillhör och vems arv som ska beaktas vid begravningsplatser. Genom att i den nuvarande lagen skriva *vår kulturmiljö* tydliggör man att miljön tillhör oss alla, och det är en viktig ståndpunkt. Den gemensamma kulturmiljön ska givetvis även kunna

benämnas som just vår gemensamma i lagboken, för vem annars tillhör den? Förklaringen till ändringen och borttagandet av ordet vår framför kulturmiljön är oförsvarbar. Vill man känna en gemenskap och tillhörighet är det viktigt att denna signal även sänds ut från statens håll i lagtexten.

I 5 kap. 1 § samma lag väljer regeringen att ta bort benämningen våra äldre svenska och utländska kulturföremål och att endast benämna dem som kulturföremål. Det blir ett principiellt ställningstagande från statens sida att inte längre vilja ta ett helhetsansvar för våra svenska och utländska föremål som ska föras ut ur landet oavsett anledning. Vi ifrågasätter detta ställningstagande då vi saknar en tillräcklig förklaring och skälig grund. Regeringen väljer i samma paragraf att dessutom sätta en ålder om 75 år på kulturföremål som inte får föras ut ur landet utan särskilt tillstånd. Vi hade önskat att regeringen inte satte en åldersbestämning eller öppnar formuleringen genom att inte utesluta om föremålets ålder som kan vara av stor betydelse för kulturarvet.

Även i 10, 11 och 16 §§ väljer regeringen att ta bort benämningen om det nationella kulturarvet genom att bara definiera kulturarvet. Vi tycker det är högst beklämmande att man från regeringens sida återigen inte inser vikten av att definiera vårt nationella gemensamma kulturarv.

Nationella minoriteterna och samiska folket

Sverigedemokraterna tillstyrker många av regeringens förslag rörande de nationella minoriteterna och det samiska folket. Vi anser att regeringen gjort en balanserad avvägning i frågan om återlämnandet av kvarlevor och repatrierandet av kulturarvsföremål. Det är Sverigedemokraternas förhoppning att denna form utav åtgärder kan läka de historiska sår som finns i relationen mellan det svenska folket och det samiska folket samt de nationella minoriteterna.

Däremot hade Sverigedemokraterna gärna sett att prioriteringen av de nationella minoriteternas behov lyfts fram tydligare, och att uppdraget till Institutet för språk och folkminnen att se över behovet att samla in, bevara och vetenskapligt bearbeta arkivmaterial med koppling till samerna, även bör inkludera de estlandssvenska och finlandssvenska minoriteternas kulturarv. Sverigedemokraterna anslår i sin skuggbudget 5 miljoner kronor till Institutet för språk och folkminnen för att bevara och levandegöra de estlandssvenska och finlandssvenska minoriteternas kulturarv. Dessutom anslår vi ytterligare 5 miljoner kronor för att åter stärka Institutet för språk och folkminnens arbete och närvaro i Umeå och norra Sverige, sedan avvecklandet av Daum i staden. Detta särskilt för att bevara och levandegöra de samiska och tornedalsfinska kulturarven.

Sverigedemokraterna föreslår i sin skuggbudget att medel tillförs till Åjtje – Svenskt Fjäll- och Samemuseum, samt till det sydsamiska kulturcentret Gaaltije. Det är viktigt att regeringen beaktar dessa verksamheters betydelse för bevarandet av det samiska kulturarvet och framöver strävar efter att ge dem tillräckliga resurser.

Finansiering av regeringens förslag

Regeringen föreslår i propositionen omfattande förändringar på kulturarvsområdet. Många av förändringarna innebär att medel och verksamheter flyttas, vilket i sig är rimligt, men även om det går att räkna med en viss effektivisering av olika

verksamheter är det många samhällsorgan som får omfattande nya uppgifter. Regeringen har för vana att återkommande ge såväl Riksantikvarieämbetet som Riksarkivet nya uppgifter utan att tillföra dem medel. Vidare får flera organ genom propositionens förslag omfattande nya uppgifter, däribland Kungl. biblioteket, Institutet för språk och folkminnen och Filmarkivet. Vi anser att regeringen inte tillräckligt väl visar hur dessa organs nya uppgifter ska kunna klaras av inom befintliga ekonomiska anslagsramar. Därför vill Sverigedemokraterna att regeringen återkommer med en tydligare redogörelse över finansiering av propositionens förslag.

Angående regeringens konsekvensanalys

I sin konsekvensanalys nämner inte regeringen Statens fastighetsverk. Sverigedemokraterna menar att det är sannolikt att regeringens halvering av anslaget till Statens fastighetsverk får omfattande konsekvenser för myndigheten och bevarandet av kulturarvsfastigheter. Särskilt eftersom Statens fastighetsverk larmat om att halveringen av deras anslag i kombination med ett utökat uppdrag och ett övertag av fastigheter från Riksantikvarieämbetet inte resulterat i en hållbar situation för dem och omöjliggör för dem att fullfölja sina åtaganden. En konsekvensanalys som inte berör en konsekvens av denna magnitud är ofullständig. Det undergräver trovärdigheten hos hela regeringens konsekvensanalys och gör det omöjligt för oss som beslutsfattare att känna oss trygga i regeringens bedömning. Sverigedemokraterna anser därför att en fullständig konsekvensanalys ska genomföras och framföras.

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)

Cassandra Sundin (SD)

Sara-Lena Bjälkö (SD)